

Besmettelijke periode

Exacte gegevens over de besmettelijke periode ontbreken. Een patiënt is in ieder geval besmettelijk tijdens de symptomatische fase. (Huang et al. 2020) Zowel patiënten met milde als ernstige klachten kunnen virus uitscheiden (Zhang et al. 2020). Ook in de feces van de patiënt is het virus met PCR aantoonbaar [1. RRA ECDC]. Na het verdwijnen van de klachten kan het virus met PCR nog aantoonbaar blijven in zowel de keel (7-14 dagen) als feces (4-5 weken). Ook is virus met PCR aangetoond in de keel 1-2 dagen voordat ziekteverschijnselen optreden (Tong et al. 2020). Bij sommige asymptomatische personen is het virus met PCR aantoonbaar in de keel zonder dat zij zelf later ziek werden (6,7,8) (Bai et al. 2020).

Onduidelijk is of het aantonen van virus bij asymptomatische personen gerelateerd is aan besmettelijkheid. Op basis van de huidige literatuur zijn het voornamelijk symptomatische personen die bijdragen aan de verspreiding en lijkt de bijdrage van de asymptomatische personen aan de verspreiding beperkt (Ghinai et al. 2020). Slechts bij één asymptomatische persoon met PCR aangetoond virus in de keel was het mogelijk het virus ook daadwerkelijk te kweken (8). Tevens zijn op dit moment geen aanwijzingen dat faeco-orale overdracht bijdraagt aan de verspreiding.

Besmettelijkheid

Exacte gegevens over de besmettelijkheid ontbreken. Hoe zieker iemand is, hoe meer virus de persoon kan verspreiden. Ook de overlevingsduur van het virus buiten het lichaam is onbekend en afhankelijk van bijvoorbeeld het soort oppervlak, de temperatuur en de luchtvochtigheid. Tot nog toe kon niet worden vastgesteld dat besmette oppervlakken een rol spelen in de verspreiding. (Moriarty et al., 2020)

1. World Health Organization. Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (COVID- 19). Geneva: WHO; 2020. Available from: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf>.

6. Zou L, Ruan F, Huang M, Liang L, Huang H, Hong Z, et al. SARS-CoV-2 Viral load in upper respiratory specimens of infected patients. *New England Journal of Medicine*. 2020.

7. Pan X, Chen D, Xia Y, Wu X, Li T, Ou X, et al. Asymptomatic cases in a family cluster with SARS-CoV-2 infection. *The Lancet Infectious Diseases*. 2020 2020/02/19/.

8. Hoehl S, Rabenau H, Berger A, Kortenbusch M, Cinatl J, Bojkova D, et al. Evidence of SARS-CoV-2 infection in returning travelers from Wuhan, China. *New England Journal of Medicine*. 2020.

Rapid risk assessment: Coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic: Increased transmission in the EU/EEA and the UK – seventh update [Rapid risk assessment: Coronavirus disease 2019 \(COVID-19\) pandemic: increased transmission in the EU/EEA and the UK – seventh update](#)

Tong Z, Tang A, Li K et al. Potential presymptomatic transmission of SARS-CoV-2, Zhejiang Province, China, 2020. *Emerg Infect Dis*. 2020 published online Mar 9 DOI: 10.3201/eid2605.200198.

Ghinai I, McPherson TD, Hunter JC, Kirking HL, Christiansen D, Joshi K, Rubin R, Morales-Estrada S, Black SR, Pacilli M, Fricchione MJ, Chugh RK, Walblay KA, Ahmed NS, Stoecker WC, Hasan NF, Burdsall DP, Reese HE, Wallace M, Wang C, Moeller D, Korpics J, Novosad SA, Benowitz I, Jacobs MW, Dasari VS, Patel MT,

Kauerauf J, Charles EM, Ezike NO, Chu V, Midgley CM, Rolfes MA, Gerber SI, Lu X, Lindstrom S, Verani JR, Layden JE; Illinois COVID-19 Investigation Team. First known person-to-person transmission of severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) in the USA. *Lancet*. 2020 Mar 13. pii: S0140-6736(20)30607-3. doi: 10.1016/S0140-6736(20)30607-3.

Bai Y, Yao L, Wei T et al. Presumed Asymptomatic Carrier Transmission of COVID-19. *Journal American Medical Association* 2020 published online Feb 21 DOI:10.1001/jama.2020.2565.

Moriarty LF, Plucinski MM, Marston BJ, et al. Public Health Responses to COVID-19 Outbreaks on Cruise Ships — Worldwide, February–March 2020. *MMWR* 2020 March 23.

Zhang W, Du R-H, Li B et al. Molecular and serological investigation of 2019-nCoV infected patients: implication of multiple shedding routes. *Emerging Microbes & Infections* 2020 published online Feb 17 DOI: 10.1080/22221751.2020.1729071